

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/7/2020
Identifikačné číslo spisu: 1003897997
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1003897997.10

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieceleovej, JUDr. Gabriely Mederovej, JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Ivany Nemčekovej, v spore žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Fulcom, Živnostenská č. 2, 811 06 Bratislava, proti žalovanej E. A., nar. X. L. XXXX, Q., zastúpenej LEGAL POINT s. r. o., Nemocničná 979, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 47 253 495, o zaplatenie 104 487,65 eur (3 147 795,-- Sk) s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obo/13/2018-1138 zo 14. novembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obo/13/2018-1138 zo 14. novembra 2019 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Cbs/4/2003-1068 z 15. mája 2018 v zamietajúcej časti a závislom výroku o nároku na náhradu trov strán sporu a štátu z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 10Cbs/4/2003-1068 z 15. mája 2018 konanie v časti o zaplatenie sumy 8 602,-- eur spolu so 14% úrokom z omeškania ročne od 2. decembra 2002 do zaplatenia zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100% a súčasne priznal štátu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100%.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že sa žalobca žalobou zo dňa 23. januára 2003 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 3 147 795,-- Sk (104 487,65 eur) s príslušenstvom titulom náhrady škody. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaná bola zamestnancom žalobcu na základe menovacieho dekrétu zo dňa 1. januára 2001. Ako zamestnanec vykonávala funkciu výkonnej riaditeľky a prokuristu u žalobcu, a to na základe manažérskej zmluvy zo dňa 26. apríla 2001. V zmysle manažérskej zmluvy jej za výkon uvedených funkcií prináležala mzda, ktorá sa skladala z pevnej a pohyblivej mzdy. Pevná mzda predstavovala sumu vo výške 55 000,-- Sk brutto mesačne a pohyblivá mzda predstavovala sumu vo výške 20 000,-- Sk brutto mesačne, pričom vyplatenie pohyblivej mzdy záviselo od hodnotenia práce zamestnanca a dosiahnutia stanoveného

ekonomického výsledku zamestnávateľa. Ďalej mal za preukázané, že dňa 18. októbra 2001 bol medzi žalobcom a žalovanou uzavretý dodatok č. 1 k manažérskej zmluve, z ktorého vyplývalo, že žalovaná v pozícii zamestnanca už vykonávala výlučne funkciu výkonnej riaditeľky. Následne bol dňa 27. decembra 2001 k manažérskej zmluve uzavretý dodatok č. 2, ktorým došlo k zmene pevnej mzdy na sumu vo výške 70 000,-- CZK a pohyblivej mzdy na sumu vo výške 120 000,-- Sk. Návrhom na mimoriadnu odmenu zo dňa 1. júna 2001 vtedajší konateľ žalobcu Ing. Radek Kňava stanovil podmienky pre vyplatenie mimoriadnej odmeny pre žalovanú v pozícii výkonnej riaditeľky. Z návrhu je zrejmé, že za obdobie od 1. júna 2001 do 31. decembra 2001 bude žalovanej za každú vyplatenú zmluvu patriť odmena vo výške 60,-- Sk. Táto odmena mala byť vyplácaná za každý mesiac samostatne za splnenia podmienky, že ku koncu obdobia predchádzajúcemu tomuto mesiacu neprekročila klientska recidíva 1,5%. Pri nesplnení tejto podmienky mala byť odmena preplatená až za mesiac, v ktorom bola klientom uhradená prvá splátka. Súčasťou návrhu bol i vzorec na výpočet odmeny.

3. Krajský súd v Bratislave ďalej poukázal na skutočnosť, že ostatným rozhodnutím odvolacieho súdu č. k. 2Obo/7/2015-1048 zo dňa 20. apríla 2017 bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Cbs/4/2003-996 zo dňa 12. novembra 2014 v znení opravného uznesenia č. k. 10Cbs/4/2003-1007 zo dňa 15. decembra 2014 a vec bola vrátená na ďalšie konanie bez bližšieho vymedzenia konkrétnych výrokov prvoinštančného rozsudku. Táto skutočnosť nevyplývala ani z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, preto bolo nutné považovať rozsudok zrušený v celej výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie.

4. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 8 602,-- eur spolu s úrokom z omeškania 14% ročne, z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom podľa § 145 ods. 2 CSP, zastavil. Argumentáciu žalovanej, že nesúhlasí so späťvzatím žaloby, pretože žiada žalobu zamietnuť v celom rozsahu a tvrdenie žalovanej, že žalobca vychádzal z iných účtovných dokladov, než aké má žalovaná, súd nevyhodnotil ako vážny dôvod nesúhlasu, ktorý by v zmysle § 146 ods. 1 CSP mal za následok nezastavenie konania v predmetnej časti.

5. Súd prvej inštancie ďalej v súvislosti s fázou dokazovania zdôraznil, že nová právna úprava postupu súdu v procese dokazovania v Civilnom sporovom poriadku sa výrazne odlišuje od právnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku. Podľa novej právnej úpravy súd môže zásadne vykonať iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu. Proces dokazovania je teda v novej právnej úprave vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa v novej právnej úprave presúva na procesné strany.

6. Poukázal na články 8 a 9 CSP, ktoré sú vyjadrením princípu kontradiktórnosti sporového konania a prejednávacieho princípu (zásady formálnej pravdy). Rovnako princípy súvisia s rovnosťou zbraní a princípom dispozičným. Priorizuje sa procesná aktivita sporných strán, ktoré sú zásadne povinné tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení.

7. Poukázal na zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu č. k. 2Obo/7/2015-1048 zo dňa 20. apríla 2017, v ktorom uviedol, že v danom prípade „nesie dôkazné bremeno žalobca v tom smere, na základe akých dokladov, resp. rozhodnutí predstavenstva spoločnosti Profireal, a. s. si (ne)bola žalovaná oprávnená vyplatiť tú ktorú položku - mzdu, aké podmienky bola žalovaná povinná splniť a aj reálne splnila. Uviedol tiež, že v priebehu konania nedošlo k objasneniu toho, že hranica klientskej recidívy bola v konkrétnych mesiacoch prekročená, nakoľko v spise sa nenachádzajú žiadne konkrétne dôkazy, aby súd mohol túto skutočnosť posúdiť. Definovanie náhradnej podmienky žalobcom sa v konaní taktiež neuskutočnilo predložením konkrétnych dôkazov (napr. klientskych zmlúv), z ktorých došlo k uhradeniu prvej splátky požičanej sumy zo strany klienta, ani jednotlivé kritériá na výšku vyplatenia odmeny. Odvolací súd nemal za preukázané, na základe akých skutočností, poprípade ktorých klientskych zmlúv bola stanovená hranica prekročená a mala za následok nevyplatenie odmeny, resp. nevyplatenie odmeny v plnej výške.“ Súčasne odvolací súd uviedol, že „v súvislosti so žalobcom namietaným dôkazným bremenom žalovanej je zrejmé, že žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy, obsah rozhodnutia spoločníka, menovacie dekréty a poskytnutie plnenia podľa nich, resp. v rozpore s nimi.“ Odvolací súd

súčasne vytkol prvoinštančnému súdu nedostatočné doplnenie dokazovania vzhľadom na skutočnosť, že zo spisu ani z údajov v obchodnom registri nie je zrejmé, kedy presne došlo k vymenovaniu žalovanej do pozície konateľky spoločnosti žalobcu, pretože nebolo predložené rozhodnutie jediného spoločníka spoločnosti žalobcu zo dňa 16. 10. 2001, kedy mala byť žalovaná vymenovaná do funkcie konateľky. Takisto poukázal na absenciu dôkazov preukazujúcich, že žalovaná zastávala v spoločnosti PHNG funkciu predsedu predstavenstva a od kedy.

8. Súd prvej inštancie upriamil pozornosť na to, že predmetné uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu dňa 29. mája 2017, pričom do nariadenia pojednávania dňa 15. mája 2018 nepredložil žalobca súdu dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností a na odstránenie nedostatkov vytýkaných odvolacím súdom. Odvolací súd pritom jasne deklaroval, že dôkazné bremeno v súvislosti s rozhodnutiami predstavenstva spoločnosti Profireal, a. s., menovacími dekrétmi, v súvislosti s poskytnutím plnenia žalovanej podľa nich alebo v rozpore s nimi, ako aj v súvislosti s osvedčením prekročenia hranice klientskej recidívy a tiež splnenia tzv. náhradnej podmienky predložením klientskych zmlúv, bolo na žalobcovi. Súd zdôraznil, že žalobca po zrušení a vrátení veci na opätovné konanie neprodukoval žiadne ďalšie dôkazy na podporu svojich tvrdení.

9. Aj s poukazom na záver odvolacieho súdu, prezentovaný v bode 37. uznesenia, č. k. 2Obo/7/2015-1048 zo dňa 20. apríla 2017 konštatoval, že možno mať za to, že úlohou žalobcu v konaní bolo preukázať, na akú odmenu/mzdu mala žalovaná nárok. V prípade neunesenia dôkazného bremena a nepreukázania tejto skutočnosti nebolo možné ustáliť, či konaním žalovanej vznikla žalobcovi škoda a v akej konkrétnej výške.

10. V súvislosti s odmeňovaním žalovanej za činnosť generálnej riaditeľky v spoločnosti PROFIREAL HUNGARIA RT Krajský súd v Bratislave uviedol, že z mandátnej zmluvy uzavretej medzi PROFIREAL HUNGARIA RT ako mandantom a žalovanou ako mandatárom vyplýva, že „odmena a iné príspevky, ktoré mandatárovi prislúchajú, respektíve refundácia v prípade zániku poverenia, budú riešené osobitnou dohodou uzavretou medzi zakladateľom mandanta a mandatárom“. Žalobca takúto osobitnú dohodu uzavretú medzi ním ako zakladateľom PROFIREAL HUNGARIA RT a žalovanou nepredložil, a preto nebolo možné posúdiť, či žalovaná konala protiprávne, ak si odmenu vyplatila zo spoločnosti žalobcu a či škoda vo výške odmeny je oprávnená.

11. Pokiaľ ide o vyplatenie sumy 12x55 000,-- Sk ako odmeny za získanie 10 000 klientov Krajský súd v Bratislave uviedol, že žalobca nepreukázal, aké konkrétne povinnosti žalovaná porušila, ak si danú čiastku vyplatila a že takéto konanie bolo v rozpore so záujmami spoločnosti žalobcu. Len samotné vyplatenie dotknutej sumy nemožno bez ďalšieho považovať za škodu spôsobenú žalobcovi, najmä ak s poukazom na § 571 ods. 1 Obchodného zákonníka prislúcha mandatárovi odplata, ktorá je obvyklá v čase uzavretia zmluvy za obdobnú činnosť, ktorú mandatár uskutočnil pri zariadení záležitosti.

12. Na základe uvedeného konštatoval, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, na akú odmenu, resp. mzdu mala žalovaná nárok a preto nebolo možné ustáliť, či konaním žalovanej vznikla žalobcovi škoda, prípadne v akej výške, z dôvodu ktorého krajský súd žalobu žalobcu v sume prevyšujúcej čiastku 8 602,-- eur, v ktorej bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby, ako nedôvodnú zamietol.

13. O nároku na náhradu trov konania v súvislosti so zastavenou časťou konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 256 ods. 1 CSP, pretože vyhodnotil, že to bol žalobca, ktorý procesne zavinil, že konanie bolo v časti zaplattenia sumy 8 602,-- Eur zastavené, a to z dôvodu späťvzatia žaloby. O nároku na náhradu trov konania v súvislosti s konaním vo veci samej (v ktorej bola žaloba zamietnutá) rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom na úspech žalovanej v konaní vo veci samej, ako aj vzhľadom na priznanie náhrady trov konania v súvislosti s čiastočným zastavením konania, priznal konajúci súd žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % voči žalobcovi.

14. Súd uznesením zo dňa 22. júla 2013 priznal znalcovi znalečné za vypracovanie znaleckého posudku

č. 1/2013 v celkovej sume 1 501,82 eur a za doplnenie znaleckého posudku znalečné v sume 541,84 eur, ktoré bolo znalcovi uhradené z účtu súdu. Vychádzajúc z výsledku sporu rozhodol súd prvej inštancie tak, že štát má nárok na náhradu týchto trov voči žalobcovi vo výške 100 %.

15. Na základe odvolania žalobcu proti zamietajúcemu výroku a súvisiacemu výroku o nároku na náhradu trov konania strán sporu, ako aj štátu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 2Obo/13/2018-1138 zo 14. novembra 2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

16. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku a celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, ako aj vec správne právne posúdil.

17. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní, po vrátení veci predchádzajúcim zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu nepochybil a vec správne vyhodnotil, dostatočne sa zaoberal nedostatkami vytknutými odvolacím súdom v ostatnom zrušovacom rozhodnutí zo dňa 20. apríla 2017, č. k. 2Obo/7/2015-1048. Krajský súd v Bratislave v zmysle intencií zrušovacieho rozhodnutia zdôraznil, že dôkazné bremeno v súvislosti s rozhodnutiami predstavenstva spoločnosti Profireal, a. s., menovacími dekrétmi, v súvislosti s poskytnutím plnenia žalovanej podľa nich alebo v rozpore s nimi, ako aj v súvislosti s osvedčením prekročenia hranice klientskej recidívy a tiež splnenia tzv. náhradnej podmienky predložením klientskych zmlúv, bolo na žalobcovi.

18. Poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý po vrátení veci, prioritne zdôraznil, že do nariadenia pojednávania dňa 15. mája 2018 nepredložil žalobca dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností a na odstránenie nedostatkov vytykaných odvolacím súdom. Preto krajský súd opätovne uviedol, že vykonal dokazovanie manažérskou zmluvou zo dňa 26. apríla 2001, dodatkom č. 1 k manažérskej zmluve zo dňa 18. októbra 2001, dodatkom č. 2 k manažérskej zmluve zo dňa 27. decembra 2001, návrhom na mimoriadnu odmenu zo dňa 1. júna 2001, zápisnicou z valného zhromaždenia zo dňa 31. januára 2001, dohodou o rozviazaní pracovného pomeru zo dňa 20. mája 2002, mandátnou zmluvou PROFIREAL HUNGARIA zo dňa 1. januára 2002, mzdovým listom za rok 2001, mzdovým listom za rok 2002, výsluchom svedkov - A., C., F., B., Q., C., znaleckým posudkom a jeho dodatkom, ako aj ostatnými dôkazmi založenými v spise. Odvolací súd ďalej uviedol, že krajský súd v súvislosti s odmeňovaním žalovanej za činnosť generálnej riaditeľky v spoločnosti PROFIREAL HUNGARIA RT poukázal na mandátnu zmluvu uzavretú medzi PROFIREAL HUNGARIA RT ako mandantom a žalovanou ako mandatárom. Odvolací súd vyslovil záver, že z vyššie uvedeného je zrejmé, že prvoinštančný súd vzal pri svojom rozhodovaní do úvahy všetky predložené dôkazy, ktorými sa zaoberal predovšetkým právnym základom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v rovine zamestnankyne a konateľky žalobcu.

19. Odvolací súd dodal, že podľa Obchodného zákonníka je zodpovednosť za škodu definovaná tak, že sa týka iba škody spôsobenej porušením povinnosti zo záväzku. Definícia náhrady škody nás upozorňuje na prípady, kedy môže zodpovednosť za škodu v obchodných záväzkových vzťahoch vzniknúť. Ďalej odvolací súd poukázal na § 373 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sú predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu protiprávny úkon, vznik škody a príčinná súvislosť (kauzálny nexus), a to protiprávny úkon verzus vznik škody. Uviedol, že všetky tri predpoklady majú objektívnu povahu. Ak zodpovedná strana preukáže, že k nesplneniu jej povinnosti došlo v dôsledku okolností vylučujúcich zodpovednosť (§ 374 ods. 1 Obchodného zákonníka), vtedy sa od zodpovednosti môže oslobodiť (líberovať). Poškodený musí viesť preukázať, že sa vyskytli všetky tri predpoklady zodpovednosti za škodu a naopak ten, ktorý škodu spôsobil, musí preukázať okolnosti vylučujúce jeho zodpovednosť. Ak sa mu podarí ich preukázať, je tým oslobodený od povinnosti nahradiť škodu.

20. Zdôraznil, že povinnosť nahradiť škodu postihuje tú stranu, ktorá porušila svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, a to najmä zo zmluvy, pričom záväzková zodpovednosť za škodu je aj za

porušenie inej právnej povinnosti ako povinnosti zo záväzku (§ 757 Obchodného zákonníka).

21. Konštatoval, že vznik škody musí preukazovať poškodený, a to, že škodnou udalosťou došlo k zmenšeniu jeho majetku. V ponímaní Obchodného zákonníka je to určite ujma, ktorá vznikla poškodenému na majetku a je vyjadriteľná v peniazoch. Existujú dva druhy škôd, a to skutočná škoda a ušlý zisk a ďalej vysvetlil rozdiel medzi nimi tak, že skutočná škoda predstavuje zmenšenie majetku poškodeného, a to v dôsledku zničenia, poškodenia, no i straty veci, ktorá tvorí jeho majetok. Ušlý zisk spočíva v tom, že nenastalo zväčšenie majetku poškodeného, ktoré keby nebola vznikla škoda, bolo by možné vzhľadom na okolnosti odôvodnene očakávať.

22. Odvolací súd po preskúmaní súdneho spisu zdôraznil, že v konaní nebolo možné ustáliť, či konaním žalovanej vznikla žalobcovi škoda. Poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že krajský súd posudzoval okrem vyššie uvedených skutočností aj znalecký posudok č. 23/2013 zo dňa 17. septembra 2013, a to s poznámkou, že bez doplnenia dokazovania v intenciách zrušovacieho rozhodnutia, nie je tento dôkaz sám o sebe postačujúcim na preukázanie takeého postupu žalovanej, ktorým postupom by spôsobila žalobcovi škodu. Konštatoval, že napokon sám žalobca v podanom odvolaní zdôrazňuje, že tento dôkaz je významným dôkazom spôsobilým preukázať existenciu a výšku škody, teda nie však porušenie povinnosti postupom žalovanej. Preto, ak nebol v konaní preukázaný postup, ktorým by bola žalobcovi spôsobená škoda zo strany žalovanej, konajúci súd nemohol v ostatnom pristúpiť ani k hodnoteniu toho, v akej výške škoda vznikla a prirodzene nebolo možno v konaní hodnotiť ani naplnenie kauzálneho nexusu medzi porušením povinnosti a výškou škody.

23. Po preskúmaní vznesených odvolacích námietok odvolací súd vyslovil názor, že na všetky námietky žalobcu už krajský súd odpovedal a strany sporu nevzniesli žiadne nové námietky, s ktorými by bolo potrebné sa zaoberať. V súvislosti s tým pripomenul, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ďalej odvolací súd uviedol, že z rozhodnutí ESLP (tu najmä Hirvisaari v. Fínsko, Tatishvili v. Rusko), ako aj z nálezů Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 131/2010 možno vyvodit', že ak sú v odvolaní uvedené argumenty, resp. námietky, smerujúce proti právnomu posúdeniu veci súdom prvej inštancie, proti nedostatočnému alebo nepreskúmateľnému odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie, proti neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení súdu prvej inštancie alebo námietky namietajúce porušenie povinnosti súdu prvej inštancie, vyplývajúcej z predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolací súd sa musí s týmito argumentmi v odôvodnení svojho rozhodnutia samostatne a dostatočne vyrovnáť. Tento záver však platí výlučne za situácie, že nejde o tie isté argumenty, ktoré už boli stranami sporu uplatnené počas prvoinštančného konania a s ktorými sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí už dostatočne vyrovnal. Odvolací súd však v odvolaní žalobcu nevzhliadol žiadnu otázku, ktorá by už v konaní nebola preskúmaná, a na ktorú by strany sporu nedostali odpoveď v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom podstatným je, že v konaní nedošlo k žiadnej zmene zisteného skutkového stavu.

24. Vychádzajúc z uvedeného vyhodnotil odvolacie dôvody žalobcu ako nedôvodné a napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15. mája 2018, č. k. 10Cbs/4/2003-1068 podľa ust. § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 a § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou v odvolacom konaní bola žalovaná, ktorej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v

spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. a úspech žalobcu v konaní s tým, že o výške priznaných trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p.

27. Proti tomuto rozsudku podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), z obsahu ktorého vyplýva, že jeho prípustnosť vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok odvolacieho súdu označil za nejasný a nepreskúmateľný, nakoľko neposkytol odpovede na zásadné námietky žalobcu vznesené v odvolaní. Rovnako za nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia označil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré bolo rozhodnutím odvolacieho súdu potvrdené.

28. Súdu prvej inštancie vytýkal, že nesprávne interpretoval inštrukcie odvolacieho súdu obsiahnuté v zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 20. apríla 2017. Poukazujúc na odseky 36, 37, 38 a 39 odôvodnenia zrušujúceho uznesenia konštatoval, že odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí nikde neuviedol, že by žalobca neunesol dôkazné bremeno v celom rozsahu žalovaného nároku. Neuviedol, že by povinnosť doplnenia dokazovania sa v celom rozsahu vzťahovala len na žalobcu, práve naopak, ohľadne niektorých zložiek žalovaného nároku (napr. nárok na vyplatenie odmeny vo výške 660 000,-- Sk ako 12x55 000,-- Sk žalovanou za získanie 10 000 klientov, alebo vyplatenie odmeny za výkon funkcie generálnej riaditeľky v maďarskej „sesterskej“ spoločnosti, ktorá bola vyplatená z prostriedkov žalobcu) evidentne apeloval na dôkaznú povinnosť žalovanej. Poukázal na to, že jedinou zložkou žalovaného nároku, pri ktorej apeloval odvolací súd v zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 20. apríla 2017 na dôkaznú povinnosť žalobcu, bola mimoriadna odmena, nárok na priznanie ktorej a jej výška sa odvíjali od parametrov klientskej recidívy, resp. od uhradenej prvej splátky požičanej sumy zo strany klienta. Konštatoval, že od vydania zrušujúceho uznesenia zo dňa 20. apríla 2017 do vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie zo dňa 15. mája 2018, nepredložil nielen žalobca, ale ani žalovaná žiadne dôkazy, ktoré by mohli odstrániť nedostatky v plnení dôkaznej povinnosti, vytýkané odvolacím súdom a napriek uvedenému súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní dňa 15. mája 2018 tak, že žalovaný nárok zamietol v celom rozsahu. Súdu prvej inštancie vytýkal, že úplne odignoroval doterajšie dokazovanie vykonané v predmetnej veci, keď nezohľadnil, že žalobca v konaní preukázal existenciu právnych titulov, na základe ktorých mohla byť žalovanej vyplácaná odmena v žalovanom období, preukázal rozsah odmien, ktoré si žalovaná mala právo vyplatiť, preukázal rozsah finančných plnení, ktoré si žalované reálne vyplatila, resp. ktoré vyplatila v rámci zákonných daňových povinností, preukázal, že výlučne žalovaná nechala zúčtovať a zároveň výlučne žalovaná podpísala hromadné platobné príkazy, ktorými boli predmetné finančné plnenia poukávané z účtu žalobcu. V súvislosti s tým poukázal na celý rad ním predložených dôkazov, preukazujúcich uvedené skutočnosti. Zdôraznil, že z uvedeného vyplýva, že žalobca vynaložil enormné úsilie na preukázanie jednotlivých zložiek žalovaného nároku a ak aj mal súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd výhrady k preukázaniu jednej zložky žalovaného nároku (konkrétne k nároku na mimoriadnu odmenu), ktorú považoval za nedostatočne preukázanú zo strany žalobcu, táto skutočnosť sama osebe nemohla predstavovať dôvod na zamietnutie žaloby ako celku. Vyslovil presvedčenie, že ak chcel súd prvej inštancie zamietnuť žalobu ako celok a odvolací súd následne toto rozhodnutie potvrdiť, boli povinné tento svoj postup náležite odôvodniť. Ďalej uviedol, že aj v prípade postupu podľa § 387 ods. 2 CSP má odvolací súd povinnosť zaujať jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán, predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s ním nevysporiadal v odôvodnení súd prvej inštancie, ako sa aj vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (napr. nález ÚS SR III. ÚS 314/2018).

29. Ďalej poukázal na odsek 27 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom súd uviedol, že z mandátnej zmluvy, uzavretej medzi PROFIREAL HUNGARIA RT ako mandantom a žalovanou ako mandatárom vyplýva, že „odmena a iné príspevky, ktoré mandatárovi prislúchajú, resp. refundácia v prípade zániku poverenia, budú riešené osobitnou dohodou, uzavretou medzi zakladateľom mandanta a mandatárom“, pričom žalobca túto osobitnú dohodu nepredložil, v dôsledku čoho nebolo možné posúdiť, či žalovaná konala protiprávne, ak si odmenu vyplatila z prostriedkov žalobcu. Konštatoval, že sa s uvedeným záverom stotožnil aj odvolací súd, keď sa mu v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobnejšie nevenoval. Poukázal na to, že žalobca v konaní existenciu dohody, na základe ktorej bola

žalovaná oprávnená vyplácať aj odmenu za činnosť pre maďarskú „sesterskú“ spoločnosť z prostriedkov žalobcu dôrazne popieral a tvrdil, že neexistuje dohoda, ktorá sa uvádza v texte mandátnej zmluvy, uzavretej medzi PROFIREAL HUNGARIA RT ako mandantom a žalovanou ako mandatárom. Vyslovil názor, že za tejto situácie nebolo možné od neho spravodlivo požadovať, aby on preukazoval neexistenciu predmetnej dohody. Ak žalovaná tvrdila, že existuje dohoda, na základe ktorej bola oprávnená vyplácať odmenu za činnosť pre maďarskú „sesterskú“ spoločnosť z prostriedkov žalobcu, zaťažovalo ohľadom tejto skutočnosti dôkazné bremeno práve ju. V tejto súvislosti žalobca poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, podľa ktorej pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho-ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter, sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Na podporu správnosti jeho tvrdení poukázal dovolateľ na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/13/2009, sp. zn. 6Cdo/81/2010 a sp. zn. 6MCdo/17/2010. Vyslovil názor, že pri riešení právnej otázky, či je možné od strany sporu spravodlivo žiadať, aby preukázala neexistenciu určitej právnej skutočnosti, sa súd prvej inštancie a aj odvolací súd odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dodal, že od uvedenej právnej otázky evidentne záviselo rozhodnutie obidvoch súdov v časti týkajúcej sa žalovaného nároku zodpovedajúceho čiastke, ktorú si žalovaná vyplácala ako odmenu za činnosť pre maďarskú „sesterskú“ spoločnosť a tomu prislúchajúcim preddavkom na daň, ktorú žalovaná neoprávnene vyplatila z účtu žalobcu. Uzavrel, že v nadväznosti na uvedené je možné konštatovať, že napadnuté rozhodnutie trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Ďalej poukázal na odsek 28 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom uviedol, že pokiaľ ide o vyplatenie sumy 12x55 000,-- Sk ako odmeny za získanie 10 000 klientov, žalobca nepreukázal, aké konkrétne povinnosti žalovaná porušila, ak si danú čiastku vyplatila a že takéto konanie bolo v rozpore so záujmami žalobcu. S uvedeným záverom sa stotožnil aj odvolací súd, keďže sa mu v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobnejšie nevenoval. Z hromadných príkazov na úhradu zo 14. januára 2002 vyplýva, že k vyplateniu uvedenej sumy v prospech účtu žalovanej, resp. vyplateniu príslušných preddavkov na daň došlo až v januári 2002, pričom počnúc 1. januára 2002 nadobudla účinnosť nová práva úprava zodpovednosti za škodu obchodnej spoločnosti jej štatutárnymi zástupcami. V rámci tejto právnej úpravy bolo do Obchodného zákonníka okrem iného doplnené aj ustanovenie § 135a, pričom z uvedenej právnej úpravy, prijatej s účinnosťou od 1. januára 2002, vyplýva, že poškodená spoločnosť musí preukázať, že došlo k určitému konaniu konateľa, ktorým mala vzniknúť škoda spoločnosti a následne, ak je táto skutočnosť preukázaná, nastupuje povinnosť konateľa tvrdiť a preukazovať, že svojim konaním neporušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou a v záujme spoločnosti. V danom prípade žalobca preukázal, že žalovaná vyplatila z prostriedkov žalobcu čiastku 660 000,-- Sk (a k tomu prislúchajúce preddavky na daň) a zároveň je zřejmé, že táto čiastka by predstavovala ujmu na majetku žalobcu, ak by sa v konaní preukázalo, že bola vyplatená neoprávnene, resp., že jej vyplatením porušila žalovaná svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou a v záujme spoločnosti. Vyslovil názor, že bolo teda na žalovanej, aby preukázala, že vyplatením tejto čiastky neporušila svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou a v záujme spoločnosti. Túto skutočnosť žalovaná v konaní nepreukázala, v dôsledku čoho neuniesla svoje dôkazné bremeno a súd prvej inštancie mal minimálne v tomto rozsahu prisvedčiť argumentácii žalobcu a vyplatenie tejto čiastky považovať za neoprávnené. So zreteľom na uvedené, záver súdu prvej inštancie uvedený v odseku 28 jeho rozhodnutia (a teda aj záver odvolacieho súdu), podľa ktorého má žalobca preukazovať, aké právne povinnosti porušila žalovaná, keď si z prostriedkov spoločnosti vyplatila 660 000,-- Sk (a k tomu prislúchajúce preddavky na daň) teda nerešpektuje platný právny stav a rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Poukázal pritom na rozsudok NS SR sp. zn. 5Obdo/38/2017 a uznesenie NS SR sp. zn. 1Obo/16/2008. Záverom konštatoval, že z uvedeného vyplýva, že pri riešení právnej otázky, ktorá zo strán sporu, v konaní o náhradu škody spôsobenej spoločnosti s ručením obmedzením jej konateľom, nesie dôkazné bremeno ohľadne skutočnosti, či došlo konkrétnym konaním konateľa k porušeniu právnej povinnosti konateľa a akej, sa súd prvej inštancie a aj odvolací súd odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

30. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhla odmietnuť ako neprípustné alternatívne navrhla dovolanie zamietnuť. Poukázala na právny názor, ktorý zaujal k otázke kumulácie dovolacích dôvodov

veľký senát Najvyššieho súdu SR v uznesení zo dňa 19. apríla 2017 sp. zn. 1VCdo/2/2017, že kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP je neprípustná. V súvislosti s dovolateľom uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP zdôraznila, že za procesnú vadu podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. V súvislosti s ďalšími námietkami dovolateľa uviedla, že žalobca ako iniciátor sporu má prednostne povinnosť svoj uplatnený nárok preukázať. V prvom rade teda žalobca mal produkovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalobca však po vydaní zrušujúceho rozhodnutia zo dňa 20. apríla 2017 zostal pasívny a dôkazy neprodukoval ani pred súdnym pojednávaním, ktoré sa konalo dňa 15. mája 2018, dokonca ani priamo počas neho, tohto súdneho pojednávania sa ani nezúčastnil a svoju neprítomnosť na pojednávaní ani len neospravedlnil. Žalobca teda absolútne žiadnym spôsobom nereflekoval na závery odvolacieho súdu. Zdôraznila, že žalobca mal vytvorený dostatočný časový priestor na uplatňovanie prostriedkov procesného útoku, t. j. tak tvrdení ako dôkazov. Skutočnosť, že tento časový priestor dostatočne nevyužil, nemôže byť na ujmu nikomu inému ako žalobcovi. V súvislosti s odsekom 22 dovolania uviedla, že listinnými dôkazmi v ňom uvedenými, žalobca jednoznačne nepreukázal zákonné podmienky pre vyvodenie zodpovednosti žalovanej za údajnú škodu, ktorá podľa presvedčenia žalobcu mala vzniknúť, nakoľko ani jeden z týchto listinných dôkazov nepreukazuje porušenie právnej povinnosti žalovanej. Poukázala na výpovede externých účtovníkov žalobcu pani C. a F., z ktorých vyplýva zásadná skutočnosť, a to, že si žalovaná nikdy svoju mzdu/odmenu nekalkulovala sama, ale k tomu dostávali podklady od D., ktorý pôsobil u žalobcu v pozícii finančného riaditeľa. Poukázala aj na výsluch p. B., ktorý uviedol, že viedol so žalovanou mnohopočetnú komunikáciu, v rámci ktorej mohol vysloviť názor k odmene žalovanej. Taktiež podľa vyjadrenia p. C., mala žalovaná súhlas od pána B., ktorý však všetky svoje súhlasy nedával písomne. Poukázala ďalej na to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok, rozhodnutie odvolacieho súdu tak v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/269/2013 zo 17. marca 2016). V súvislosti s ďalšou námietkou dovolateľa žalovaná namieta, že vo všeobecnosti však nie je povinnosťou súdu zodpovedať každú otázku tak, ako si to žalobca predstavuje, preto závery napadnutého rozhodnutia nespôsobujú to, že by napadnutý rozsudok nezodpovedal kritériám vyplývajúcich z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP.

31. Dovolateľ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej z 28. mája 2020 v súvislosti s námietkou žalovanej, že je procesne neprípustné súbežne uplatňovať dovolacie dôvody podľa ustanovenia § 420 CSP a súčasne podľa § 421 CSP, poukázal na neskoršie uznesenie veľkého senátu NS SR sp. zn. 1VCdo/1/2018 zo dňa 21. marca 2018, v ktorom najvyšší súd zmenil svoj pôvodný názor a rozhodol, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP je prípustná. Pozornosť upriamil aj na rozhodnutie pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PLz ÚS 1/2018 zo dňa 25. apríla 2018, v ktorom ústavný súd definitívne vyriešil otázku možnosti kumulácie dovolacích dôvodov tak, že je prípustná a ak NS SR vyhodnocoval túto otázku odlišne, porušil tým právo sťažovateľov na prístup súdu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR.

32. Opätovne uviedol, že vo svojom dovolaní celkom jasne formuloval, v čom vidí vady odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, pričom považuje za evidentné, že v týchto rozhodnutiach absentuje akékoľvek odôvodnenie záveru, že žalovaný nárok je nedôvodný v celom rozsahu. Podľa jeho názoru, ak žalovaný nárok pozostáva z viacerých čiastkových nárokov, súd nemôže zamietnuť celú žalobu bez toho, aby sa s jednotlivými čiastkovými nárokmi v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal. Ďalej uviedol, že skutočnosť, že žalobca zostal po vydaní zrušujúceho rozhodnutia zo dňa 20. apríla 2017 pasívny neznamena, že súd prvej inštancie mohol odignorovať kompletne doteraz vykonané dokazovanie a žalobcu „potrestať“ za neúčast na jedinom následne vytýčenom pojednávaní neúspechom v spore v celom rozsahu. Minimálne časť nárokov bola nepochybne preukázaná a ak mal súd prvej inštancie za to, že tieto nároky sú nedôvodné, mal tento svoj záver riadne odôvodniť. Dovolateľ súčasne navrhol, aby súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku, v dôsledku čoho získa žalobca možnosť domáhať sa prerušenia konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava IV. pod sp. zn. 7C/61/2015.

33. Napokon uviedol, že zistil, že dovolanie napadlo na najvyššom súde ako súde dovolacom do senátu 1ObdoV, ktorého predsedníčkou je JUDr. Beata Miničová (ktorá je zároveň sudcom spravodajcom) a

členkami sú JUDr. Jana Věselá Zemaníková, JUDr. Ivana Izakovičová a JUDr. Jana Hullová. Nakoľko sudkyne JUDr. Beata Miničová a JUDr. Ivana Izakovičová prejednávajú a rozhodujú vec ako členky senátu 2Obo aj na odvolacom súde, v ktorom bol vydaný aj dovolaním napadnutý rozsudok, NS SR uplatnil v zmysle § 52 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 49 ods. 2 CSP námietku zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Beate Miničovej a JUDr. Ivane Izakovičovej.

34. Žalovaná v ďalšom vyjadrení zo dňa 28. júna 2022 tvrdeniam žalobcu, týkajúcim sa možnej kumulácie dovolacích dôvodov, uviedla, že ich považuje za irelevantné, nakoľko má za to, že nie je daný dôvod dovolania žalobcu ani podľa ustanovenia § 420 CSP a ani podľa § 421 CSP. Poukázala pritom na obsah jej vyjadrenia k dovolaniu. K žalobcovej námietke o neuplatnení negatívnej dôkaznej teórie uviedla, že táto sa neuplatňuje absolútne, a preto nie vždy dochádza k presunutiu dôkazného bremena na protistranu. Zdôraznila, že v niektorých prípadoch možno od účastníka požadovať, aby preukázal aj negatívnu skutočnosť. Vyjadrila nesúhlas s návrhom na odloženie vykonateľnosti rozhodnutia, nakoľko žalobca podľa jej názoru nepreukázal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by zakladali dôvod odkladu vykonateľnosti.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací podľa ust. § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená advokátom (ust. § 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (ust. § 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

36. Písomným podaním zo dňa 23. júna 2020 uplatnil žalobca námietku zaujatosti proti sudkyňiam najvyššieho súdu JUDr. Beate Miničovej a JUDr. Ivane Izakovičovej, nakoľko túto vec prejednávajú a rozhodujú ako členky senátu 2Obo aj na odvolacom súde.

37. Podľa § 49 ods. 2 CSP vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie.

38. Podľa Poznámky bod 2 Osobitnej časti Rozvrhu práce NS SR na rok 2020, ak došlo k vylúčeniu predsedu senátu alebo člena senátu O-V, alebo ak je senát O-V z rôznych dôvodov neúplný, doplnenie senátu vykoná riadiaci predseda senátu výberom z pomedzi stálych členov prípadne náhradných členov senátu podľa poradia, v akom sú v prehľade o zložení senátu uvedení. Ak nie je možné takto senát doplniť, postupuje sa podľa Všeobecnej časti Rozvrhu práce. Obdobne sa postupuje pri doplňovaní veľkého senátu.

39. Zastupovanie sudcov najvyššieho súdu je ďalej upravené v článku V Všeobecnej časti Rozvrhu práce NS SR v bodoch 1, 2 a 3.

40. Podľa bodu 1 článku V, ak došlo k vylúčeniu predsedu senátu z prejednávania a rozhodovania veci, alebo sa predseda senátu nemôže zúčastniť na rozhodovaní veci z iných vážnych dôvodov (napr. dočasné pridelenie sudcu, stáž, prerušenie výkonu funkcie sudcu) zastupuje ho ďalší predseda toho istého senátu v poradí uvedenom v osobitnej časti rozvrhu práce; predsedu senátu s najvyšším poradovým číslom zastupuje riadiaci predseda senátu. Ak je v senáte len jeden predseda senátu, zastupuje ho riadiaci predseda zastupujúceho senátu, ak neurčí na zastupovanie iného predsedu zastupujúceho senátu.

41. Podľa bodu 2 článku V, ak došlo k vylúčeniu sudcu, ktorý nevykonáva funkciu predsedu senátu z prejednávania a rozhodovania veci, alebo sa sudca nemôže zúčastniť na prejednávaní a rozhodovaní veci z iných vážnych dôvodov (napr. dočasné pridelenie sudcu, stáž, prerušenie výkonu funkcie sudcu), alebo je senát z iných dôvodov neúplný a v osobitnej časti rozvrhu práce nie je ustanovené inak, ďalším členom alebo členmi senátu sa stávajú sudca alebo sudcovia zastupujúceho senátu podľa rozhodnutia riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu; to neplatí, ak bol v dôsledku zmeny v obsadení súdu sudcami, ku ktorej došlo po vzniku dôvodu na zastupovanie, alebo pred naposledy označeným

rozhodnutím riadiaceho predsedu zastupujúceho senátu, zaradený do senátu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť ďalší sudca, ako predseda alebo člen senátu.

42. Podľa odseku 3 článku V, ak v osobitnej časti nie je ustanovené inak, zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom; senát s najvyšším poradovým číslom zastupuje senát s najnižším poradovým číslom.

43. Vzhľadom na skutočnosť, že sudkyne JUDr. Beata Miničová a JUDr. Ivana Izakovičová sú zo zákona vylúčené, nakoľko rozhodovali vo veci už skôr v odvolacom konaní, bolo dňa 26. novembra 2020 rozhodnuté riadiacou predsedníčkou zastupujúceho senátu 2O-V, že ďalšími členkami senátu 1O-V v prejednávanej veci v zmysle citovaných článkov Rozvrhu práce NS SR na rok 2020 budú JUDr. Alena Prieceľová a JUDr. Gabriela Mederová.

44. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

45. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/, ako aj § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

46. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

47. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. IV. ÚS 22/04 a I. ÚS 50/04).

48. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (sp. zn. II. ÚS 383/06). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

49. Dovolací súd zdôrazňuje, že funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

50. Dovolateľ v dovolaní namietal nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

51. Dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ OSP, pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť,

ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 OSP. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska (k tomu pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 2/2016 z 11. apríla 2017). Uplatnenie druhej vety stanoviska najvyššieho súdu, ktoré predstavuje krajnú výnimku z prvej vety, sa týka výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. O takýto prípad podľa názoru najvyššieho súdu ide sčasti aj v prejednávanej veci.

52. V súvislosti s námietkou neprípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov vznesenou žalovanou dovolací súd zhodne so žalobcom poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2018 z 21. marca 2018, v ktorom veľký senát najvyššieho súdu dospel k odlišnému právnemu názoru, než aký bol vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/2/2017 a to, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP prípustná je. Rovnaký názor vyslovil aj ústavný súd v uznesení prijatom v pléne sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 zo dňa 25. apríla 2018. Vychádzajúc z uvedeného je procesne prípustné, aby dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ a súčasne § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Vychádzajúc z uvedeného nepovažoval dovolací súd námietku žalovanej za dôvodnú.

53. Vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, odkazujúce na rozsudok súdu prvej inštancie, dovolací súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Dovolací súd prisvedčil dovolateľovi, že odvolací súd sa stotožnil s nedostatočným odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a jeho závermi, keďže sa im v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobnejšie nevenoval a nezaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, keďže sa s nimi dôsledne nevysporiadal v odôvodnení súd prvej inštancie a nevysporiadal sa ani s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

54. V súvislosti s odmeňovaním žalovanej za činnosť generálnej riaditeľky v spoločnosti PROFIREAL HUNGARIA RT súd prvej inštancie poukázal na článok IV mandátnej zmluvy z 1. januára 2002, uzatvorenej medzi spoločnosťou PROFIREAL HUNGARIA RT ako mandantom a žalovanou ako mandatárom, z ktorého vyplýva, že odmena a iné príspevky, ktoré mandatárovi prislúchajú, resp. refundácia v prípade zániku poverenia, mali byť riešené osobitnou dohodou, uzatvorenou medzi zakladateľom mandanta a mandatárom. Súd prvej inštancie vyslovil záver, že nakoľko žalobca uvedenú osobitnú dohodu nepredložil, nebolo možné posúdiť, či žalovaná ohľadom tejto zložky žalovaného návrhu konala protiprávne, ak si odmenu za výkon činnosti pre maďarskú „sesterskú“ spoločnosť vyplatila z prostriedkov žalobcu, a teda, či škoda, vo výške vyplatenej odmeny, žalobcovi vznikla. Dovolací súd sa stotožnil s dovolateľom, že nie je presvedčivý záver súdu prvej inštancie, s ktorým sa dovolací súd stotožnil, o nedôvodnosti tohto jeho uplatneného čiastkového nároku iba s poukazom na nepredloženie dohody, ktorá sa spomína v článku IV mandátnej zmluvy z 1. januára 2002, ktorej existenciu žalobca navyše popieral, bez toho, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal s tvrdením samotnej žalovanej, že súhlas na použitie finančných prostriedkov slovenskej spoločnosti na odmenu za činnosť pre maďarskú „sesterskú“ spoločnosť mala od pána B., ktorý však všetky súhlasy nedával písomnou formou (č. l. 218 spisu), ani s výpoveďou svedka L. C. (č. l. 217 spisu), ktorý zodpovedal otázku, či predstavenstvo PROFIREAL a. s. alebo on ako člen predstavenstva rozhodli, že je žalovaná oprávnená vyplácať si finančné čiastky za pôsobenie v orgánoch maďarskej spoločnosti PROFIREAL HUNGARIA z prostriedkov slovenskej spoločnosti PROFIREAL SLOVAKIA a nevysporiadal sa ani s výpoveďou pána B. (č. l. 96), ktorý sa vyjadroval k svojim oprávneniam v mzdových záležitostiach spoločnosti žalobcu, ku konzultáciám určitých záležitostí so žalovanou, k možnosti ústneho schválenia odmeny za Maďarskú republiku, ako aj obsahu týchto konzultácií. V súvislosti s uvedeným dovolaním súd poukazuje na argumentáciu žalovanej v jej vyjadrení zo dňa 28. júna 2022, že v určitých prípadoch je možné neexistenciu určitej skutočnosti dokázať prostredníctvom tvrdenia iných pozitívnych skutočností, ktoré v konečnom dôsledku vedú k záveru o tom, že určitá negatívna skutočnosť je daná.

55. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutí obidvoch súdov ďalej nie je zrejmé, akým spôsobom sa vysporiadali s obsahom zápisu z predstavenstva jediného spoločníka žalobcu - materskej spoločnosti Profireal a. s. z 30. novembra 2001 a zápisu z predstavenstva jediného spoločníka žalobcu - materskej spoločnosti Profireal a. s. zo dňa 31. januára 2002, z ktorého vyplýva nárok žalovanej na odmenu za výkon funkcie člena štatutárneho orgánu v „sesterskej“ spoločnosti žalobcu v Maďarsku, avšak z neho nevyplýva nárok žalovanej vyplácať si odmenu za výkon funkcie člena štatutárneho orgánu (predstavenstva) v „sesterskej“ spoločnosti žalobcu v Maďarsku z prostriedkov žalobcu.

56. Pokiaľ ide o vyplatenie sumy 12x55 000,-- Sk ako ročnej odmeny za rok 2001 za získanie 10.000 klientov súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nepreukázal, aké konkrétne povinnosti žalovaná porušila, ak si danú čiastku vyplatila a že takéto konanie bolo v rozpore so záujmami spoločnosti žalobcu. Ďalej uviedol, že samotné vyplatenie dotknutej sumy nemožno bez ďalšieho považovať za škodu spôsobenú žalobcovi, a to s poukazom na § 571 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého prislúcha mandatárovi odplata, ktorá je obvyklá v čase uzavretia zmluvy za obdobnú činnosť, ktorú mandatár uskutočnil pri zariadení záležitostí. Dovolací súd sa stotožnil s dovolateľom, že uvedený záver súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, vyznieva nepresvedčivo, keď ani jeden zo súdov nezrejmil, na základe akej skutočnosti dospel k záveru, že získanie tvrdených 10 000 klientov bolo povinnosťou žalovanej, ktorá vyplývala z mandátnej zmluvy, či táto odmena jej patrí nad odmenu, ktorú jej za výkon funkcie konateľky žalobcu schválil príslušný orgán žalobcu a predovšetkým sa nevysporiadali s tvrdením samotnej žalovanej na pojednávaní dňa 11. februára 2004, že odmena bola vyplatená na základe prijatých kritérií a na základe súhlasu člena predstavenstva. Prítom už odvolací súd vo svojom skoršom zrušujúcom uznesení zo dňa 20. apríla 2017 (odsek 37 odôvodnenia uznesenia) uviedol, že absentujú dôkazy aj v súvislosti s vyplatením sumy vo výške 660 000,-- Sk ako 12x55 000,- Sk žalovanou za získanie 10 000 klientov, uvedené je založené len na tvrdení žalovanej, ktoré bolo svedeckými výpoveďami popreté. Keďže žalobca tvrdil, že žalovanej nevznikol nárok na vyplatenie odmeny zodpovedajúcej 12 násobku mzdy, bolo potrebné vyhodnotiť tvrdenie žalovanej, a to aj v súvislosti so svedeckou výpoveďou pána B.

57. Pokiaľ ide o ďalšie zložky žalovaného návrhu dovolací súd, vychádzajúc z odseku 23 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s odsekom 37 odôvodnenia predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia NS SR sp. zn. 2Obo/7/2015 zo dňa 20. apríla 2017, s ktorým sa odvolací súd stotožnil, považoval v tejto časti za odôvodnený uspokojujúcim spôsobom, keď sú z neho zrejmé dôvody, pre ktoré súdy dospeli k záveru, že žalobca, pokiaľ ide o tieto žalované nároky, neunesol dôkazné bremeno a nemali za preukázané, že by si v tomto rozsahu žalovaná vyplácala mzdu a odmenu v neoprávnenej výške. Dovolací súd zdôrazňuje, že nejde o prípad, že žalobcu nezaťažuje dôkazné bremeno, nakoľko, ak aj samotný žalobca niektorými dôkazmi nedisponuje (napr. nebol účastníkom klientskych zmlúv), nič mu nebránilo, aby tieto dôkazy označil a navrhol, aby tieto boli zadovážené prostredníctvom súdu. Napriek tomu, že sa už odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení z 20. apríla 2017 zaoberal dôkaznou povinnosťou strán sporu a naznačil, ktoré skutočnosti tvrdené žalobcom musí žalobca preukázať, ak chce byť v spore úspešný, zostal napriek tomu nečinný, čo aj sám v dovolaní (odsek 16 dovolania) potvrdil. Podstata škody, ktorú mala podľa tvrdenia žalobcu spôsobiť žalovaná žalobcovi, mala spočívať v tom, že nerešpektovala/porušila pravidlá odmeňovania jasne stanovené u žalobcu, a to v súvislosti s určovaním a vyplácaním jednak svojej mzdy ako zamestnankyne/výkonnej riaditeľky a tiež svojej odmeny ako konateľky, a svojvoľne vyplatila ako konateľka sebe samej ako zamestnancovi/výkonnej riaditeľke a konateľke mzdu a odmeny v neoprávnenej výške. Odôvodnenie rozhodnutí vo veci konajúcich súdov však vyznieva nepresvedčivo a nie je dostatočným podkladom pre posúdenie ich záveru, že v konaní nebol preukázaný postup, ktorým by žalobcovi bola spôsobená škoda zo strany žalovanej a súdy následne nemohli pristúpiť ani k hodnoteniu výšky vzniknutej škody a existencie kauzálneho nexusu medzi porušením povinnosti a vznikom škody.

58. So zreteľom na uvedené vo veci konajúce súdy v odôvodnení ich rozhodnutí (a to ani pri spojení rozsudkov súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), v súvislosti so všetkými uplatnenými nárokmi, nenaplnili požiadavky plynúce zo základného práva žalovaného na súdnu ochranu, keďže odôvodnenie nevyhovenia žalobe v celom rozsahu nemožno považovať za uspokojujúce. Postupom súdov teda došlo

k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, preto dovolací súd zrušil podľa § 449 ods. 2 CSP rozsudky obidvoch súdov a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie podľa § 450 CSP, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami v súvislosti s jednotlivými zložkami tvoriacimi žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby odôvodnenie rozsudku zodpovedalo základnej - formálnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Vzhľadom na charakter zistenej vady zmätočnosti, dovolací súd sa už nezaoberal ďalším uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), keďže preskúmanie právneho posúdenia veci dovolacím súdom ani nie je možné, nakoľko odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahuje relevantný právny záver, ktorého správnosť alebo nesprávnosť by mohol dovolací súd v tomto štádiu dovolacieho konania preskúmať.

59. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd zrušil v konaní vydané rozsudky, je neopodstatnený návrh žalobcu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku podľa § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie NS SR z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015). Len pre úplnosť dovolací súd dodáva, že návrhu na odklad vykonateľnosti by v prejednávanej veci nebolo možné vyhovieť, nakoľko odklad vykonateľnosti prichádza do úvahy iba tam, kde môže byť nariadený výkon rozhodnutia, resp. exekúcia, teda v prípade rozhodnutia, ukladajúceho povinnosť plniť.

60. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0 (ust. § 451 ods. 2 v spojení s ust. § 393 ods. 2, druhá veta CSP a ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.